

# GUIDE TIL DIALOGCAFÉ

## FORBEREDELSE (INDFØR EGNE NOTER)

|                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tema</b>                                                                                         | Uddannelsesmæssige og emotionelle følger af ordblindhed                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Målgruppe</b>                                                                                    | Fagfolk i uddannelsessystemet                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Antal deltagere</b>                                                                              | 15-100                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Dialogleder(e)</b> (to anbefales): Navn og aftalt funktion (facilitator, observatør, medhjælper) |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Lokale</b>                                                                                       | Der er reserveret et lokale med plads til, at deltagerne både kan stå op i små grupper på 4 og sidde ned parvis. De kan tale sammen uden at forstyrre hinanden. Der er et whiteboard, flipover eller tavle til fælles noter. I lokalet hænger flere plakater med retningslinjerne for dialogcaféen. |
| <b>Tidsramme</b>                                                                                    | 2 timer                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Materialer</b>                                                                                   | Samtalekort<br>Oplæg i powerpoint<br>Et postkort (fx Go-card) pr. deltager til at fastholde pointer fra dialogcaféen                                                                                                                                                                                |

## VELKOMST, SIDDENDE, 4-5 MINUTTER

Det er vigtigt, at dialogcaféen kommer godt fra start. Denne dialogcafé er målrettet fagfolk og handler om uddannelse og emotionelle følger af ordblindhed og andre skriftsprogsvanskeligheder, og formålet er at få indsigt i disse følger og blive opmærksom på, hvad der skal til for at forebygge dem, og for at de ikke vokser sig større. Derfor er det vigtigt at være åben over for den viden og de erfaringer, som præsenteres, og derefter dele oplevelser og tanker om dem med hinanden. Dialoglederen skitserer, hvordan dialogcaféen kommer til at forløbe, så deltagerne ved, at dialogcaféen består af flere runder, hvor de indgår i korte dialoger med flere af de andre deltagere. Dialoglederen gennemgår retningslinjerne for dialogcaféen, som er udformet for at sikre respekt, flow og mangfoldighed i de forskellige samtaler.

## FØRSTE DIALOG, OPVARMNINGSSPØRGSMÅL, 4-5 MINUTTER

Den første dialogrunde er opvarmningsspørgsmål om hverdagsting. Hensigten er at skabe en tryk atmosfære og lade deltagerne "møde" hinanden i dialogen. Dialoglederen beder deltagerne om at finde sammen to og to. Herefter får hvert makkerpar et samtalekort med et spørgsmål. Dialogen skal vare to-tre minutter, hvorefter deltagerne finder en ny samtalepartner. Giv hvert makkerpar et nyt samtalekort. Når tiden er gået, er dialogen slut – ring eventuelt med en klokke. Herefter går dialoglederen videre til næste fase, dialoggrundlaget.

### Opvarmningsspørgsmål

Hvor går din næste ferie hen?

Hvilken sag vil du gerne kæmpe for?

Hvilken by er du vokset op i – hvad karakteriserer denne by?

Hvad læser du i øjeblikket?

Hvilken tv-serie har du sidst streamet?

Hvilket andet land ville du gerne bo i – hvorfor?

## PRÆSENTATION AF DIALOGGRUNDLAG, SIDDENDE, 10-15 MINUTTER

Oplægget om uddannelsesmæssige og emotionelle følger kan varetages af professionelle oplægsholdere, fx en læsekonsulent, læsevejleder, ordblindelærer, talepædagog, psykolog, psykoterapeut eller en anden, der både har en viden om ordblindhed og om, hvordan de uddannelsesmæssige og emotionelle konsekvenser kan udvikle sig. Det kan også holdes af dialoglederen.

Det kan også være en god idé en anden gang at supplere det faglige oplæg med et oplæg varetaget af en af de mange ordblindeambasadorer og rollemodeller, der selv har levet et liv med ordblindhed og kender til de uddannelsesmæssige og emotionelle følger, så de kan fortælle, hvordan de har oparbejdet strategier til at forebygge og modvirke dem. Kontakt eventuelt Ordblindeforeningen for at få en kontakt.

Oplægget bliver gennemgået i dette kapitel og findes også i en særskilt fil, som kan tilrettes den aktuelle målgruppe. Begge er kommenteret.

## ANDEN DIALOG, SAMTALEKVADRILLE, 6-15 MINUTTER

Dialoglederen beder eleverne om at finde sammen i grupper á fire og finde et sted i rummet, hvor de kan stå over for hinanden og tale sammen uforstyrret. Samtalen tager udgangspunkt i det samtaleark med tre spørgsmål (se herunder), som er målrettet oplægget om fordomme. Hver gruppe bliver udstyret med en dialogstok, der anvendes til at markere, hvem der har ordet. Samtalearkets første spørgsmål læses højt for eleverne. Efter to-tre minutter afbryder dialoglederen og læser det andet spørgsmål på arket højt. I gruppen finder deltagerne nye makkere at tale med. Efter cirka to-tre minutter afbryder samtalelederen igen, hvorefter eleverne finder deres tredje og sidste samtalepartner i gruppen, og det tredje spørgsmål læses højt. Efter sidste samtale spørger dialoglederen, hvordan samtalerne er forløbet, og om eleverne har vigtige pointer, de gerne vil dele med hele gruppen.

### Spørgsmål i samtalekvadrille

1. Hvad kommer du selv til at tænke over, når du hører om Notas undersøgelse om fordomme om ordblindhed?
2. Hvor oplever du især fordomme om ordblindhed?
3. Fortæl om en situation, hvor du selv har mødt fordomme om ordblindhed.

## TREDJE DIALOG, SAMTALEMENU, 30 MINUTTER

Dialoglederen introducerer nu den sidste dialog, som foregår parvis og siddende. Deltagerne opfordres til at finde sammen med én, som de endnu ikke har talt med, og finde et sted i rummet, hvor de sidder over for hinanden. Samtalen tager udgangspunkt i et samtaleark med seks spørgsmål om sociale og emotionelle følger af ordblindhed. Det gør ikke noget, hvis deltagerne ikke når alle spørgsmål – det vigtige er den dybe dialog.

1. Brug et par minutter på at opsummere, hvad du forstår ved uddannelsesmæssige og emotionelle følger af ordblindhed.
2. Hvilke indsatser har I på din skole/institution for at tilgodese læringen hos elever med skriftsprogsvanskeligheder? Hvilke tiltag imødekommer emotionelle følger – og hvilke forebygger disse? Benytter du dig af disse indsatser – og hvordan? Hvorfor/hvorfor ikke?
3. Har du talt med dine elever om, hvorvidt de oplever emotionelle følger af skriftsprogsvanskeligheder – og hvordan du som lærer/pædagog kan hjælpe dem med at forebygge/undgå disse følger?
4. Hvilke indsatser kunne du ønske, at din skole/institution ville tilbyde elever med skriftsprogsvanskeligheder og deres forældre igennem deres skoletid/uddannelse? Hvordan kan du arbejde for, at dine indsatser afprøves og måske implementeres? Hvem vil kunne hjælpe dig med dette på skolen/institutionen?
5. Hvilken indsats tror du selv mest på i forhold til at forebygge og begrænse udviklingen af emotionelle følger til ordblindhed?
6. Hvad tager du med dig fra denne dialogcafé? Skriv tre ting ned på et kort, som du vil fokusere på i de næste tre måneder.

## EVALUERING, FØRST SIDDENDE, HEREFTER STÅENDE, 15 MINUTTER

Det er en god idé at afslutte dialogcaféen med en evaluering og holdningstilkendegivelse af både dialogcaféens form og indhold. Til evalueringen udstikker dialoglederen to punkter i hver sin ende af lokalet og tegner en streg med kridt, farvet tape eller et bånd. Dialoglederen fortæller, at det er tid til at evaluere dialogcaféen, og forklarer, at det ene yderpunkt på akse betyder, at man er meget tilfreds med dialogcaféens form, mens det andet yderpunkt betyder, at der er plads til forbedringer. Deltagerne fordeler sig på akse, og dialoglederen opsummerer resultatet. Dialoglederen spørger særligt ind til, hvordan dialogcaféen kan forbedres. På samme måde skal deltagerne nu udtrykke deres holdning til dialogcaféens indhold i forhold til nedenstående spørgsmål.

### Evalueringsspørgsmål

Var emnet relevant og nyttigt for jer at få viden om?  
Hvad tager I med jer fra dialogcaféen?

## AFSLUTNING AF DIALOGCAFÉEN, 5 MINUTTER

Når dialogcaféen er slut, takker dialoglederen for de gode samtaler og input. Dialoglederen kan efterfølgende indsamle pointerne fra evalueringen og drøfte forløbet med andre – dels i forhold til formen og afviklingen og dels i forhold til temaets tyngde og værdi, og hvordan dialogerne har udspillet sig. Denne opsamling danner grundlaget for de ændringer, som man ønsker at implementere, inden den næste dialogcafé forhåbentlig kan planlægges.